תנ"ג 14044-05-17 צור ואח' נ' לוי ואח'

לפני כבוד השופט אריאל צימרמן

מבקשים	**1.איתי צור** **2.ענת צור** ע"י ב"כ עו"ד **אמיר שאשא**
	נגד
משיבים	**1.רמי לוי** **2.עדינה לוי** **3.רמי לוי שווק השקמה בע"מ** משיבה 3 ע"י ב"כ עו"ד **דוד חמו** **4.מרדכי ברקוביץ** **5.אופיר אטיאס** **6.דליה איציק** **7.יורם דר** **8.מיכאלה אלרם** **9.חיים לוטן** **10.אורי זזון** **11.ארז חוג'ה** **12.יעקב אבישר** **13.יפית אטיאס** **14.דרור לוי** משיבים 1-2 ו- 4-14 ע"י ב"כ עו"ד **חגית בלייברג**
החברה	**רשת חנויות רמי לוי שיווק השיקמה 2006 בע"מ** ע"י ב"כ עו"ד **חגית בלייברג**

פסק דין

בקשה לאישור הסדר פשרה בתביעה נגזרת.

רקע

1. חברת רשת חנויות רמי לוי שיווק השקמה 2006 בע"מ (להלן: **החברה**) היא חברה ציבורית, שמניותיה רשומות משנת 2007 למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. מר רמי לוי (להלן: **לוי**), המשיב 1, הוא מנהלה. יחד עם אשתו, גב' עדינה לוי, היא המשיבה 2, הם בעלי השליטה בחברה,

זאת באמצעות חברות פרטיות שבשליטתם, ובראשן המשיבה 3, חברת רמי לוי שיווק השקמה בע"מ (להלן: **החברה האם**). יתר המשיבים היו או שעודם דירקטורים בחברה.

2. עיסוקה של החברה הוא בשיווק קמעונאי בתחום המזון בישראל. לעת ראשית ההליך, הפעילה החברה כ-44 מרכולים ברחבי הארץ. מאלה, 19 מרכולים (להלן: **המרכולים**) פועלים בנכסים שאותם שכרה החברה מן החברה האם או חברות הקשורות בחברה האם, כולן חברות בשליטת לוי.

3. המבקשים מחזיקים יחד במניות אחדות של החברה. הם הגישו ביום 8.5.2017 בקשה לאישור תביעה נגזרת של החברה נגד יתר המשיבים, הם בעלי השליטה והמנהלים בעבר או בהווה בה. לוז טענתם בכך שהסכמי השכירות שבין החברה מזה ובעלי השליטה (באמצעות חברות בשליטתם) מזה היו כפופות לאישורן ב"אישור המשולש", קרי אישור ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית ברוב מיוחד, כהוראת סעיפים 270(4) ו-275(א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999, זאת נוכח היות העסקאות מהותיות, בפרט בשים לב להשפעתן המהותית על רווחיות החברה, רכושה או התחייבויותיה, כך עמדת המבקשים. כמפורט בחוות דעת המומחה רו"ח נסים ניניו שבה תמכו המבקשים את בקשתם, עלו אף תהיות שמא הסכמי השכירות ביחס למרכולים נעשו בתנאי שוק, ואינדיקציות מסוימות שמנה המומחה הצביעו על כי דמי השכירות ששילמה החברה היו גבוהים יחסית לשכירות נכסים ברשתות אחרות. המומחה אמד את דמי השכירות העודפים שבהם נשאה החברה בשנים 2010 עד 2016 בכ-62 מיליון ₪. על רקע האמור גרסו המבקשים כי לחברה הזכות למגוון נרחב של סעדים כלפי המשיבים (הנתבעים-בכח), מהם סעדים בתחום הממשל התאגידי והליכי אישור עסקאות עם בעלי השליטה, מהם סעדים כספיים הקשורים בהסכמי העבר ובפרט בדמי השכירות שהוערך כי שולמו ביתר.

4. המשיבים מצדם דחו בתשובותיהם את הנטען בבקשת האישור, ותמכו טענותיהם בחוות דעת כלכלית ובחוות דעת שמאית. בפרט, גרסו המשיבים, בתמצית, כי העסקאות לשכירות המרכולים אושרו כדין, ועברו הליך אישור מדוקדק בוועדת הביקורת ובדירקטוריון החברה. עמדתם היא כי עסקאות אלה לא היו כפופות לאישור האסיפה הכללית, שעה שבוצעו במהלך העסקים הרגיל של החברה ובתנאי שוק, נעדרו מהותיות עבור החברה, ודמי השכירות שנקבעו היו במחירי שוק ואף למטה מכך. עוד הטעימו כי ביחס לשטחים המשמשים תשעה מתוך 19 המרכולים, אלו נשכרו מחברות שבהן בעלי השליטה בחברה מחזיקים 50% או פחות מן הזכויות.

5. ההליך המורכב נדון לפני כב' סגה"נ (כתארו אז) השופט ח' כבוב, מראשית ההליך בשנת 2017 ועד למינויו לבית המשפט העליון, בראשית שנת 2022. בהמלצתו, פנו הצדדים לגישור לפני כב'

השופט (בדימ') יורם דנציגר, גישור שלא הבשיל עד כדי הסדר פשרה. ההליך נמשך אפוא, לרבות בדרך של קיום הוכחות מקיפות בבקשת האישור, שבמהלכן נחקרו עדי הצדדים והמומחים מטעמם. לאחריו העיר כב' סגה"נ השופט כבוב הערותיו לצדדים, והמליץ להם לשוב ולבוא בדברים ביניהם בניסיון לייתר את ההליך, ובשים לב למחלוקות שנותרו אף לאחר הוכחות הן בענייני שאלת הפרת כללי הממשל התאגידי, הן בשאלת קיומו של נזק (אם בכלל) וכימותו. ואכן, הצדדים ראו לשוב למסגרת הגישור, זו הפעם לפני המגשרים פרופ' שרון חנס ופרופ' אלון קלמנט (להלן: **המגשרים**).

6. הליך הגישור, כמתואר במכתבם של המגשרים, נמשך למעלה משנתיים והיה מורכב במיוחד. המגשרים קיימו כתיאורם פגישות ושיחות רבות עם הצדדים, במשותף ובנפרד, לרבות עם המומחים מטעם הצדדים. כן נעזרו המגשרים, לצורך העיסוק בשאלת כימות הנזק הנטען בנוגע לעבר, בשירותיה של השמאית הבכירה גב' מיכל שימקביץ, בבחינת שמאית בלתי תלויה ורבת ניסיון, שהמגשרים הם שבחרו בה (להלן: **השמאית**). השמאית העריכה באופן עצמאי את דמי השכירות הראויים במדגם מייצג מבין כלל המרכולים שבהם עסק ההליך. היא ערכה חוות דעת, שנחשפה לעיני המגשרים אך לא הצדדים, ואשר ליוותה את המגשרים כתיאורם בתהליך מול הצדדים. תמציתה, ציינו המגשרים במכתבם, בממצאים שלפיהם מחירי הנכסים שהושכרו ונבדקו חרגו לכל היותר באופן מתון בלבד לעומת השווי ההוגן של דמי השכירות, כפי הערכת השמאית. בעקבות חוות הדעת פעלו המגשרים מול הצדדים, תוך שיתוף המומחית, בניסיון להביא את הצדדים לכלל הסדר מוסכם. מהלך ממושך זה דומה היה כי לא נשא פרי, כפי שהודיעו הצדדים בחודש אוקטובר 2021, אולם בעקבות דיון נוסף שכב' השופט כבוב זימן, שבו הצדדים להליך הגישור. המגשרים, כאמור במכתבם, שבו ובחנו באופן מעמיק את כל הטענות הכלכליות, השמאיות והמשפטיות של הצדדים, גיבשו הצעה המאזנת לשיטתם את הסיכונים והסיכויים לכל צד בהמשך ניהול ההליך ואשר יש בה לשרת את החברה באופן המיטבי לעמדתם, וביקשו את עמדתם הנפרדת של בעלי הדין ביחס אליה. הצדדים הודיעו למגשרים על קבלת ההצעה.

הסדר הפשרה

7. ביום 19.9.2022 הגישו הצדדים, הם המבקשים, החברה, ויתר המשיבים, בקשה לאישור הסדר פשרה, כהוראת סעיף 202(א) לחוק החברות. להסדר הפשרה, כפי שצורף לבקשה, שני נדבכים: האחד עניינו בשינויים בממשל התאגידי של החברה ובמנגנון לאישור עסקאות עם בעל השליטה, שינויים מסוג שהחברה ביצעה כבר כפועל יוצא מהגשת ההליך; האחר עניינו בהפחתת דמי שכירות מאלה האמורים להשתלם לבעלי השליטה על פי הסכמי השכירות הקיימים, הסכמים אשר הודגש כי לעת הזו הם כאלה שאושרו זה מכבר ולאחר הגשת ההליך ב"אישור המשולש".

8. בכל הנוגע לענייני **הממשל התאגידי ואישור העסקאות עם בעלי השליטה**: כבר לאחר הגשת התביעה ובקשת האישור, ובלא שהדבר יהווה הודאה בנכונות כל טענה, ראתה החברה לבחון את המנגנונים הנהוגים בחברה בקשר עם אישור הסכמי שכירות עם בעלי השליטה, וביצעה את תיקונים בקשר לסוגיות הבאות:

א. החברה אישרה באסיפות הכלליות של בעלי המניות בדצמבר 2018 ובנובמבר 2021 שתי עסקאות מסגרת, הנסבות על כלל עסקאות השכירות הקיימות מול בעלי השליטה, וקבעה שורת סייגים ומגבלות ביחס להסכמי השכירות הקיימים. כך, נקבעו מגבלות ביחס להיקף השנתי המצרפי של דמי השכירות בעסקאות שבהן לבעלי השליטה עניין אישי; נקבעו דמי שכירות מירביים למ"ר ביחס לכל סוג נכס; דמי השכירות נקבעים בהתאם לחוו"ד שמאי מקרקעין חיצוני ובלתי תלוי, שייבחר מרשימה שתקבע ועדת הביקורת של החברה; תקופות השכירות מבעל השליטה הוגבלו; ועדת הביקורת התחייבה לבחון בטרם כל אישור עסקה את טובת החברה, הצורך בקיום הליך תחרותי וחלופות אפשריות של שכירת נכסים מצד שלישי; וכי דיון בוועדת הביקורת ובדירקטוריון יתקיים במהלך התקופה של ששה חודשים טרם פקיעת הסכם השכירות. החברה הטעימה כי עסקת המסגרת הראשונה התקבלה לאחר שמספר גרסאות פורסמו לציבור, והנוסח הסופי קבע תנאים כלכליים מיטיבים לחברה מאלו שהוצעו בתחילה, כך לעניין ההיקף המצרפי של דמי השכירות ודמי השכירות המירביים. עסקאות המסגרת, צוין, מובאות מדי שלוש שנים ל"אישור משולש", הכל לצורך כריתת עסקאות השכירות עם בעלי השליטה.

ב. בעסקת המסגרת השניה, הוחל ההסדר הנוגע לשכירת נכס קיים מבעל שליטה גם ביחס לשכירת נכס חדש. בהתאם להסדר זה, גם עסקאות השכירות החדשות של החברה עם בעל השליטה מובאות לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, הכל כפוף לעמידתן בתנאי עסקת המסגרת.

ג. בעקבות הגשת התביעה, תוקנו דיווחים של החברה על אודות מספר הסכמי שכירות עם בעלי השליטה. החברה והמשיבים הצהירו עוד כי נשמרת הקפדה על אי מעורבות בעלי השליטה או מי מטעמם בוועדת הביקורת בכל הקשור בעסקאות השכירות, וכי בעלי השליטה אינם ולא יהיו מעורבים בכל דרך בהליכי הבחינה והאישור של עסקאות שכירות עם בעלי השליטה. החברה ציינה בהקשר זה כי בהמשך להגשת ההליך, היא חיזקה ושיפרה את הבקרות והדיווחים.

9. בכל הנוגע ל**הפחתת דמי השכירות**: כיום, מעל חמש שנים מהגשת ההליך, הרי שכלל הסכמי השכירות עם בעלי השליטה כפופות כבר למנגנון המתואר, של הבאתה של עסקת מסגרת לאישור האסיפה הכללית, עסקה התקפה לשלוש שנים. אך במבט צופה לאחור, ומבלי שהיה בכך

משום הודאה של המשיבים או הסכמה של החברה כי שולמו דמי שכירות במחיר הגבוה ממחירי השוק, הסכימו הצדדים על הפחתה עתידית מדמי השכירות המשולמים לבעלי השליטה בעשרה מרכולים, בסכום כולל של **11,500,000** ₪, **לפני מע"מ**. תקופת ההפחתה – במשך שש שנים, קרי הפחתה שנתית מצטברת צפויה של כ-1.92 מיליון ₪ (לפני מע"מ), צמוד למדד. בהסדר נקבעו מנגנונים להבטיח שהחברה תיהנה מן ההפחתה האמורה גם במקרה שתחדל מלשכור אילו מן המרכולים שבהם מבוצעת ההפחתה האמורה, כמו גם מנגנון של אישורים שנתיים המוגשים לבית המשפט בדבר ביצוע ההפחתה בפועל.

10. אשר ל**שכר טרחה וגמול למבקשים, והשתתפות בהוצאות**: הצדדים הגיעו להסכמה נפרדת בעניין זה, ביחס לכל אחד משני רכיבי הסדר הפשרה, הסכמה הכפופה כמובן לאישור בית המשפט.

א. בכל הנוגע להסדרת **הממשל התאגידי ואישור העסקאות עם בעלי השליטה**: הצדדים הסכימו להמליץ לבית המשפט על תשלום שכ"ט לב"כ המבקשים של 1,200,000 ₪ בתוספת מע"מ, ועל תשלום גמול של 300,000 ₪ בתוספת מע"מ.

ב. בכל הנוגע לרכיב **הפחתת דמי השכירות**: הצדדים הסכימו לבקש מבית המשפט לאשר תשלום שכ"ט לב"כ המבקשים של 2,400,000 ₪ בתוספת מע"מ, ועל תשלום גמול למבקשים בסך של 600,000 ₪ בתוספת מע"מ.

ג. עוד הסכימו הצדדים על כי המשיבים ישתתפו בהוצאות התביעה הנגזרת, בסך של 200,000 ₪ בתוספת מע"מ, שישולמו לב"כ המבקשים, בין היתר בגין שתי חוות דעת של המומחה, ועלויות שמאי ששכרו לצורך הליכי הגישור.

ד. ב"כ המבקשים נטלו על עצמם את האחריות להשבת סכומים שבהם השתתפה רשות נירות ערך במימון בקשת האישור והתביעה.

11. הצדדים הסכימו עוד כי כפוף לאישורו של הסדר הפשרה וביצועו בפועל בידי המשיבים, תדחה בקשת האישור וכל עילותיה כנגד כל המשיבים, באופן שייווצר מעשה בית-דין כלפי המשיבים בקשר לכל העילות והטענות שבבקשת האישור והתביעה, וכי יהיה באמור להביא לויתור של המבקשים, באי כוחם ומי מטעמם על טענות כלשהן בעניין דמי השכירות ששולמו או כלפי המשיבים וכל הקשורים בהם.

12. בבקשתם לאישור הסדר הפשרה, שנתמכה במכתבם המפורט של המגשרים, ביארו הצדדים בפירוט את הטעמים המצדיקים את אישורו של ההסדר, הכל במתווה הקבוע בסעיף 202 לחוק החברות. הסדר הפשרה, גרסו, סביר וראוי, תולדה של הליך גישור ממצה ביותר שניהלו שניים מן המומחים הבכירים בארץ בתחום דיני החברות והתובענות הייצוגיות והנגזרות. הליך זה, הטעימו, התקיים על המלצותיו של בית המשפט, הן טרם הן לאחר קיום דיון ההוכחות בבקשה. יש בהסדר כדי להבטיח את אישורן של עסקאות מסגרת התוחמות את גבולן של כל העסקאות עם בעלי השליטה, עסקאות המובאות לאישור המשולש של החברה אחת לשלוש שנים, ובכך יש כמובן לשרת את טובת החברה. ההסדר מוביל אף להפחתה ניכרת בדמי השכירות שמשלמת החברה, סכום שנקבע בזיקה לאומדן שערכו המגשרים בסיוע השמאית המומחית מטעמם. בהסדר זה יש לשיטת הצדדים כדי לשקף ולאזן נכונה בין הסיכונים והסיכויים הכרוכים בהמשך ניהול ההליך. אשר לסכומי שכר הטרחה והגמול, כמו גם ההוצאות: אלו הסכומים שהציעו המגשרים בהצעתם, ואלו, כך הצדדים, עולים בקנה אחד עם הפסיקה הנוהגת, הן לעניין נושא הסדרת הממשל התאגידי, הן לעניין ההפחתה בדמי השכירות, ובפרט בעניין זה עם אמות המידה שנקבעו בעניין **רייכרט** (ע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט** (23.5.2012)).

13. נוכח בקשת הצדדים, הוריתי על פרסומו של הסדר הפשרה ועל העברתו לגורמים המקצועיים במשרד המשפטים. לא באו תגובות או התנגדויות מן הציבור. הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים, באמצעות ב"כ עו"ד ליאב וינבאום, ביארו כי לא יתנגדו לאישור ההסדר. הם הביעו סברתם כי אישורו של ההסדר ייעשה רק לאחר העיון בחוות דעת המומחית מטעם המגשרים. כמו כן, שעה שהסדר הפשרה לא הרחיב בשאלת מקור המימון של שכר הטרחה והגמול והיה בידי הגורמים המקצועיים לסבור שמא סכומים אלה הם חלק מן ההפחתה הכוללת שלה זוכה החברה, הביעו הם סברתם כי על בית המשפט לתת דעתו לשאלת עמידתו של שכר הטרחה באמות המידה שנקבעו בעניין **רייכרט** (ע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט** (23.5.2012)). לעניין הערות מועילות אלה, יצוין, אכן ראיתי לנכון לעיין בחוות הדעת של המומחית מטעם המגשרים (שהעבירו לבקשתי המגשרים במעטפה ללשכתי, ואשר אף הצדדים עצמם לא זכו לעיין בה); אשר לשכר הטרחה והגמול, כפי שהבהירו הצדדים לאחר קבלת עמדת הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים, הרי שאלו ישולמו בידי המשיבים בנוסף ובנפרד מן הסכום של 11.5 מיליון ₪ נטו שתקבל החברה, ומכאן ששכר הטרחה בקשר עם הרכיב הכספי, המגיע כדי כ-21% מסכום ההפחתה נטו, עומד באמות המידה שבעניין **רייכרט**, אם ניישמו לענייננו.

דיון

14. חוק החברות מורה בסעיף 202 כי "תובע לא יסתלק מתביעה נגזרת, ולא יעשה הסדר או פשרה עם נתבע, אלא באישור בית המשפט...". לדרישה זו תכלית כפולה (ראו: רע"א 7763/21

ביסקר נ' רוזנפלד בפסקה 17 (14.11.2022)); **האחת**, להבטיח כי תביעות ראויות תסתיימנה בפשרות ראויות, ולא כאלה שתועלתן לחברה ועלותן לנתבע נמוכות מן האפשר והרצוי, בשל נכונות התובע הנגזר לוותר על אינטרס החברה לקידום עניינו שלו. **השניה**, למנוע פשרה של נתבעים בתביעות בלתי ראויות שהן נעדרות בסיס או תועלת מספיקה מניהולן, רק מתוך רצון להמנע מעלויות וסיכונים הכרוכים בניהול ההליך. על בית המשפט לוודא אפוא במידת הניתן את קיום התכליות האמורות, וזאת יעשה תוך בחינת מגוון שיקולים המסייעים לו בהחלטתו: כך, בין היתר, שאלת סיכויי התביעה, היחס בין הפשרה המוצעת לתועלת לחברה במקרה של ניהול התביעה והצלחה בה מן הפן הכספי ומכל פן אחר, עלויות ומשמעויות של ניהול ההליך עד תום, הוגנות, יעילות וסבירות ההליך, נאותות הגמול ושכר הטרחה המוצעים, והתנגדויות שהוגשו להסדר (ראו לדוגמה: עניין **ביסקר**; תנ"ג (כלכלית-ת"א) 49615-04-13 **להב נ' אי די בי חברה לפתוח בע"מ** (5.11.2015); תנ"ג (כלכלית ת"א) 815-09-13 **לנואל נ' מאור** (14.9.2016); תנ"ג (כלכלית-ת"א) 10378-09-16 **אורגד נ' הפניקס אחזקות בע"מ** (7.10.2018)).

15. הסדר הפשרה שלפנינו, כנתמך היטב בנוסח ההסדר ובמכתבם של המגשרים, מקיים את התכליות האמורות, והשיקולים הנזכרים מובילים לאישורו. המדובר בהליך אשר נועד ביסודו להבטיח קיומו של ממשל תאגידי ראוי בחברה המשיבה, ולמנוע חשש לפגיעה בטובתה ובעקיפין בבעלי המניות מקרב הציבור, אגב ההתקשרויות השכיחות של החברה עם בעלי השליטה בה בכל הקשור לשכירת שטחים להפעלת המרכולים. התנהלות החברה בעקבות הגשת ההליך הנגזר, אשר ראתה לשנות ממנגנוני האישור של העסקאות עם בעל השליטה, גם בלא לקבל את טענות המבקשים כנכונות בהכרח, מדגימה דרך פעולה נאותה המשפרת את הממשל התאגידי בחברה ומסייעת בהבטחת עניינם של כלל בעלי המניות בה, תוך הבטחת תנאים הולמים לשכירות נכסים גם בהתקשרויות של החברה עם בעל השליטה בה. דרך פעולה זו זכתה להסדרה נאותה וממצה בגדרי הסדר הפשרה. אמנם, האסיפה הכללית אינה צפויה להידרש באופן פרטני לכל אחת ואחת מעשרות העסקאות עם בעלי השליטה, עסקאות תכופות שהן פועל יוצא של מבנה החברה אשר עיסוקה המוגדר הוא בתחום שיווק המזון ולא בתחום הנדל"ן. עם זאת, הבניית עסקאות מסגרת, הקובעות תנאים מדוקדקים ביותר שיחולו על כל אחת ואחת מן העסקאות הפרטניות, והכפפת עסקאות מסגרת אלה ל"אישור המשולש" בחברה, ודאי יש בו להועיל לחברה וכך לכלל בעלי מניותיה.

16. הרכיב הכספי, זה הגלום בהפחתה שהיא למעשה צופת פני עבר שעה שאושרו בינתיים עסקאות המסגרת המתייחסות לכלל המרכולים הנשכרים כיום מבעל השליטה, היא כמובן זו המצריכה בחינה זהירה יותר של בית המשפט. תועלתה של ההפחתה הניכרת בסך 11.5 מיליון ₪ מדמי שכירות עתידיים – ברורה, אך יש לוודא כי היא הולמת, וזאת בדרך של הערכת הסיכויים והסיכונים הכרוכים בניהול התביעה עד תום. מגוון שיקולים תומכים באימוץ ההסדר בעניין זה.

ראשית, התנגדויות לא באו.

שנית, חשוב לזכור כי פנייתם החוזרת של הצדדים להליכי הגישור, והמתווה הכללי של ההסדר ביניהם, הם תולדה של המלצת כב' סגה"נ כבוב, אשר שמע את הצדדים ושוחח עמם באריכות הן קודם לדיון ההוכחות בבקשה לאישור התביעה הנגזרת, הן לאחר שמיעת ההוכחות, וכפועל יוצא של שנשמע בהוכחות אלה. בית המשפט חלק עם הצדדים את הערכותיו באשר לסיכונים והסיכויים הכרוכים בניהול ההליך, הצדדים האזינו, וסופם של דברים שיישמו.

שלישית, המדובר בהסדר פשרה שהוא פרי מאמציהם הניכרים של מגשרים מן השורה הראשונה (והשוו: ת"צ (כלכלית-ת"א) 49055-06-12 **יונגרייז נ' אקסטרא פלסטיק בע"מ** בפסקה 12 (17.4.2014); תנ"ג (כלכלית-ת"א) 2453-03-17 **לנואל נ' ויגודמן** בפסקה 52 (6.6.2021)). תחילה, ההליך שהתנהל לפני שופט בית המשפט העליון (בדימוס) כב' השופט דנציגר, הליך שאף אם לא הבשיל כדי הסכם פשרה, ניכר כי היה בו לקרב את הצדדים ולהניח תשתית להבנות. לבסוף, אותו הליך גישור שני שהתנהל לפני שניים מן המומחים הבולטים בדיני התובענות הנגזרות והייצוגיות, הם פרופ' שרון חנס ופרופ' אלון קלמנט. כמפורט במכתב המגשרים, המדובר בהליך גישור ממושך וממצה עד מאד, אשר כלל בחינה מעמיקה של הטענות הכלכליות, השמאיות והמשפטיות של הצדדים. הוא כלל תקשורת רבה ועניינית בין המגשרים, בעלי הדין ואנשי המקצוע של כל הגורמים המעורבים. סופו בהצעה של המגשרים, אשר הצדדים כולם ראו לאחר בחינתה לקבלה, וזהו ההסדר המובא לאישורו של בית המשפט.

רביעית, ובהקשר להליך הגישור האמור, הרי שהשאלה המרכזית, אף כעולה מהערות בית המשפט, של כימות הנזק, נבחנה באורח יסודי ביותר, תוך הסתייעות בחוות דעת של השמאית הבכירה והבלתי תלויה גב' מיכל שימקביץ שבחרו השמאים. היא ערכה בדיקות במדגם מייצג של המרכולים, היא חיוותה דעתה בפני המגשרים, והיא ליוותה את המגשרים בתהליך מול הצדדים, כפי שביארו. המסמכים שהכינה, והועברו לעיוני, הם מעמיקים ויסודיים, והיה בהם להוות את הבסיס לתקשורת שבין המגשרים ובעלי הדין, הנסבה על נושא כימות הנזק. יוער: בעמדת השמאית, כפי שסיכמו המגשרים במכתבם המהווה חלק מבקשת האישור (ס' 25), לא היה לכאורה אלא כדי לבסס חריגות מתונות, לכל היותר, במחירי השכירות של חלק מן הנכסים שהושכרו לעומת השווי ההוגן של דמי השכירות, כהערכת השמאית. הבחירה בהפחתה העתידית של 11.5 מיליון ₪ מדמי השכירות העתידיים היא אפוא תולדה של שילוב של הערכות השמאית, של חישובי המגשרים שיש בהם להחמיר יותר עם המשיבים, של בחינת חוות הדעת הכלכליות של הצדדים וחוות הדעת של השמאי מטעם החברה, ושל ההערכה הזהירה (והבעייתית באופן מובנה) של הסיכונים והסיכויים

הכרוכים בניהול ההליך (וראו: ס' 20-26 למכתב המגשרים). בחירה זו, שכל הצדדים ראו לאמצה לבסוף, היא כזו שניתן אפוא להגדירה כנאותה, וכנדבך בהסדר הפשרה שיש לאשרו.

17. אשר ל**סכומי הגמול ושכר הטרחה**: אלו נגזרו משני רכיביו השונים של ההסדר, זה שבמישור ההסדרה העתידית של הממשל התאגידי (שראשית יישומה כבר בעקבות הגשת ההליך הנגזר, ולבשה צורה סופית בהסדר), וזה שבמישור הכספי, של הפחתה עתידית מדמי השכירות, במבט צופה פני עבר.

א. אשר לשכר הטרחה והגמול הקשורים **בהסדרה בתחום הממשל התאגידי**: מובן שכאן לא ייתכנו מבחנים כמותיים, דוגמת אלו הנוגעים לסעד הכספי, ובראשם אלו שבעניין **רייכרט**, אשר הותיר "בצריך עיון" את שאלת השיטה המיטבית לפסיקת שכר טרחה בהליכים שבהם ניתן סעד שאינו כספי. מכאן שיש להיזקק לבחינה כללית יותר, הנוגעת למידת התועלת הגלומה בהליך ובהסדר, לחברה ולבעלי מניותיה (ראו והשוו, הן בעניינם והן מבחינת סכומי שכר הטרחה והגמול שהוצעו ונפסקו בגדרם: ת"צ (כלכלית-ת"א) 18040-11-12 **פרופ' חנס נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ** (29.9.2013); ת"צ (כלכלית-ת"א) 5343-07-15 **קורצ'מני נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ** (26.9.2016)). כאן, הובהרה כבר תועלתו של ההליך וחשיבותו להבטחת ממשל תאגידי תקין, תוך יצירה משותפת של מנגנון, המיושם כבר בפועל, לכריתת עסקאות עם בעלי השליטה תוך הקפדה על גבולותיהן, ושל אישור העסקאות הפרטניות בדרך של הבאת עסקאות מסגרת ל"אישור המשולש" של החברה. שכר הטרחה של 1.2 מיליון ₪, והגמול של 300 אלף ₪, הכל בתוספת מע"מ, שבו יישאו המשיבים (ולא החברה), הוא כזה שיש לאשרו, בנסיבות העניין ומן השיקולים שצוינו גם לעניין אישור ההסדר לגופו, ובשים לב למקרי העבר הנזכרים.

ב. אשר לשכר הטרחה והגמול הקשורים **בסעד הכספי**: בעניין זה, שיטה מובילה לחישוב שכר הטרחה בתביעות ייצוגיות, שיושמו אף לענייני תביעות נגזרות, הוא של "שיטת האחוזים", קרי קביעת שכר הטרחה כאחוז מסוים מתוך הסכום שנפסק בפסק הדין, או שנקבע במסגרת הסכם פשרה (ראו: עניין **רייכרט**; עניין **לנואל** הנ"ל, בפסקה 88), זאת אף שהודגש כי "אין מדובר באריתמטיקה לשמה, אף לא בנוסחאות, ודאי לא קוגנטיות..." (ע"א 7199/17 **גולדמן נ' בתי זיקוק לנפט בע"מ** (19.11.2017); וראו: תנ"ג 40745-08-18 **וולפנר נ' פלרם תעשיות (1990) בע"מ** (16.8.2020)). הדגש, כמבואר בעניין **רייכרט**, הוא על בחינת היחס שבין סכום שכר הטרחה המוצע לבין הסכום שנגבה בפועל, תוך בחינת הסכום המוצע בהתאם לנתוניו הפרטניים של כל מקרה (**שם**, בפסקה 8). אם ניעזר במדרג שנקבע בעניין **רייכרט** (**שם**, בפסקה 16), שנוכח מורכבות ההליך כאן ונסיבותיו ניתן ליישמו לענייננו, הרי ששכר הטרחה שהומלץ, בסך 2.4 מיליון ₪ (כ-21% מסכום ההפחתה נטו, באופן משוקלל), אינו חורג מן הסביר; וכך הם הדברים גם באשר לגמול למבקשים,

בסך 600,000 ₪. באלה יש כדי לתמרץ את כלי התביעה הנגזרת, בלא לבסס חשש להפרזה ולשימוש לרעה בכלי התביעה הנגזרת, בניגוד לטובת החברה (ראו והשוו: תנ"ג 20-03-1944 **שניידר נ' טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ**, בפסקאות 61-63 (4.10.2022)).

ג. אין קושי גם בסוגיית ההשתתפות של המשיבים בהוצאות המבקשים, כמוצע.

סוף דבר

18. נוכח כל האמור, אני מאשר את הסדר הפשרה המצורף לבקשה בשלמותו ומקבל את המלצת הצדדים באשר לגמול ולשכר הטרחה בקשר עם ההסדר, הכל כמפורט בהסדר הפשרה, וכנזכר בפסקה 10 לעיל. טוב עשו הצדדים, בסיועם הניכר של כל המגשרים הנכבדים, שהשכילו להביא הליך סבוך וממושך זה לכלל סיום מוסכם וראוי.

ניתן היום, ט"ז טבת תשפ"ג, 09 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

אריאל צימרמן, שופט